

Till släkten Kierkegaards historia.

Några anteckningar om dess svenska förbindelser.

Av Bengt Hildebrand.

I.

I den danska Personalhistorisk Tidsskrift för åren 1931 och 1932 har bl. a. influtit bidrag rörande religionsfilosofen Søren Kierkegaard, närmare bestämt om hans historia under tiden 1834—38.¹ År 1928 avslutade Eduard Geismar med sjätte bandet sin från 1926 utkommande monografi »Søren Kierkegaard, hans Livsudvikling og Forfattervirksomhed». J. Himmelstrup tryckte 1924 en undersökning om »S. K:s Opfattelse af Sokrates», medan F. Brandt 1929 utgav ett digert arbete om »Den unge S. K.». I Norge lämnade H. Beyer 1924 en ingående redogörelse rörande »S. K. og Norge» och J. D. Landmark publicerade 1926 »Fortolkninger til S. K:s Ungdomshistorie». ² Året därpå utgav K. Sandelin på finska som akademisk avhandling en studie över personlighetstankens utveckling hos den danske filosofen. På tyska utkom 1927—28 Christoph Schremps stora tvåbandsbiografi över K., vidare 1929 dels W. Ruttenbecks »S. K., der christliche Denker und sein Werk», dels monografien »Das Geheimnis Kierkegaards» av en jesuit med det polskt klingande namnet E. Przywara. Betydande är Eman. Hirsch, »Kierkegaard-Studien», varav tre band utkommit 1930—31 och det avslutande fjärde väntas snart föreliggä. År 1931 tryckte även M. Thust en stor undersökning om »S. K. Der Dichter des religiösen». A. Gilgs arbete »S. K.» (1926) utgöres av föreläsningar hållna vid universitetet i Bern. Innevarande år (1933) har en ny, utförlig dansk avhandling om Kierkegaard sett dagen, nämligen Hjalmar Helweg, »Søren Kierkegaard. En psykiatrisk-psykologisk Studie».

För svensk publik introducerades Søren Kierkegaard redan under sin livstid av författaren Orvar Odd (O. P. Sturzen-Becker) 1846³

¹ Sejer Kühlé, Nogle Oplysninger om Søren Kierkegaard 1834—38. I—III i dansk Personalhist. Tidsskr. 1931 (9: 4), s. 253—263, och 1932 (9: 5), s. 150—156 och 198—214. Jfr sv. PHT 1932, s. 199.

² Landmark har även offentliggjort »Fortællingen 'Periander' og Kierkegaards Kjærlighedsforhold» i Nordisk Tidskrift 1933, s. 18—32.

Medan Orvar Odds synpunkt var rent litterär, upptogs Kierkegaard, likaledes före sin bortgång, även från bredare synpunkter av en annan svensk författare, dåvarande docenten i Lund och sedanmera professorn där Albert Theodor Lysander i C. F. Bergstedts Tidskrift för litteratur 1851. Hösten 1876 höll Georg Brandes sina bekanta föreläsningar i Sverige om Kierkegaard och 1877 utkommo de i bokform både på danska och svenska.⁴ Arbetet karakteriseras av Brandes själv i brev till Nietzsche som en kampskrift, avsedd att hämma Kierkegaards inflytande.⁵ 1880 svarade W. Rudin med sin undersökning om »Søren Kierkegaards person och författarskap». När Emil Liedgren vid hundraårsminnet av filosofens födelse, 1913, under rubriken »Kierkegaard i Sverige» tryckte anteckningar till en svensk Kierkegaardsbibliografi,⁶ var han redan uppe i ett högt antal nummer. Sedan dess har ämnet som bekant odlats av särskilt professor Torsten Bohlin, Uppsala, i en doktorsavhandling 1918, en populär biografi s. å. samt nyare specialstudier 1919 och 1925,⁷ var till han 1928 lade en tjock volym av »S. K:s dagbok. Urval och inledning». Den dansklundensiske religionshistorikern prof. Edvard Lehmann infogade en essay om Kierkegaard i sin bok »Män och deras tro» 1920⁸ och senare har Holger Ahlenius i Vår Lösen 1929 och särskilt i sin doktorsavhandling 1932 om »Georg Brandes i svensk litteratur till och med 1890» upp-

¹ Den i Stockholm utkomna uppl. betecknades som »Svensk original-upplaga, under författarens inseende översatt af O. A. Stridsberg».

² Friedrich Nietzsche's Gesammelte Briefe, bd 3: 1 (1904), s. 282 f.: [Brandes till Nietzsche, Köpenhamn d. 11 jan. 1888:] »Es giebt einen nordischen Schriftsteller, dessen Werke Sie interessiren würden, wenn Sie nur übersetzt wären, Søren Kierkegaard; er lebte 1813—55 und ist meiner Ansicht nach einer der tiefsten Psychologen, die es überhaupt gibt. Ein Büchlein, das ich über ihn geschrieben habe (übersetzt Leipzig 1879) giebt keine hinreichende Vorstellung von seinem Genie, denn dies Buch ist eine Art von Streitschrift, geschrieben um seinen Einfluss zu hemmen. Es ist wohl aber in psychologischer Hinsicht das feinste, was ich veröffentlicht habe». Utalandet har observerats även på franskt håll, se Jacques de Coussange (pseud. för Barbe de Quiruelle), La Scandinavie (Paris 1914), s. 61, not 1. Om bakgrundens för Brandes' bok se H. Ahlenius, Georg Brandes i svensk litteratur till och med 1890 (1932), passim.

³ I Vår Lösen 1913, s. 177—182. — Jfr bibliogr. i B. Erichsen o. A. Krarup, Dansk Historisk Bibliografi, bd 3 (nytryck 1929), s. 377—382, som omfattar även utlandska arbeten om K., och i Dansk Biogr. Haandleksikon, red. av S. Dahl o. P. Engelstoft, bd 2 (1923), s. 323 f.

⁴ T. Bohlin: Søren Kierkegaards etiska åskådning med sarskild hänsyn till begreppet »den enskilde» (akad. avh., tr. Upps. 1918); Søren Kierkegaard. Drag ur hans levnad och personlighetsutveckling (s. å.); Pontus Wikner och Søren Kierkegaard (1919); Søren Kierkegaard och nutida religiöst tänkande (s. å.); Kierkegaards dogmatiska grundåskådning (1925).

⁵ E. Lehmann, Män och deras tro. Luther, Pascal, Rousseau, Carlyle, Kierkegaard (Lund 1920). Prof. Lehmann hade höstterminen 1916 hållit universitetsföreläsningar i Lund om Kierkegaard.

tagit frågan om Brandes' förhållande till K.¹ Utom i Tyskland är den danske tänkaren flitigt översatt och studerad även i Holland, men han spåras också i t. ex. ett eljest så föga skandinaviskt anstucket land som Spanien. Edvard Lehmann kunde 1913 i inledningen till sin tyska Kierkegaardsantologi lustigt nog anföra ur en spansk roman repliken: »Jag hör, Ni är en anhängare av Quirquegar!», inflätad såsom utslag av något typiskt modernt-andligt.² Søren K:s inflytande stannar emellertid icke vid Europa — det har spärts t. o. m. i Japan.³ Ständigt utkomma Kierkegaards arbeten i nya upplagor⁴ och översättningar och lika ständigt sväller, på sätt som antyts, i många olika länder och på vitt skilda språk litteraturen⁵ om denne tänkare, vars stämma utan tvivel är en av de mäktigaste, som någonsin ljudit i den nordiska litteraturen.

Med tanke på Kierkegaards internationellt kända personlighet torde måhända några visserligen starkt fragmentariska och anspråkslösa anteckningar om hans släkt kunna erbjuda visst intresse. Att Søren Kierkegaard själv skulle haft föga till övers för detta ämne är nog så säkert. Hans egen verksamhet, som här icke skall närmare beröras, höll sig till vida djupare och allmänmänskliga frågor. Icke desto mindre har ämnet om hans släkt givetvis redan lockat danska forskare, såsom H. P. Barfod i hans inledning till publikationen »Af Søren Kierkegaards Efterladte Papirer. 1833—1843» (Khvn 1869)⁶ och kyrkohistorikern, numera biskopen i Haderslev, Valdemar Ammundsen i hans monografi »Søren Kierkegaards Ungdom, hans

¹ Om Brandes' föreläsningar i Sverige och boken om K. se särskilt A. H. Lenius' avh., s. 78—88. — Den danske litteraturhistorikern prof. Vilhelm Andersen skrev en gång (Dansk Litteratur, Khvn 1912, s. 24) om Brandes' förhållande till den tyska romantiken: »Brandes forstaar naturligvis Instrumenten, men fatter ikke Musikken.» Samma omdöme torde kunna tillämpas på hans förhållande till Kierkegaard.

² E. Lehmann, Søren Kierkegaard (Die Klassiker der Religion, 8—9; Berlin-Schöneberg 1913), s. 8.

³ Enligt föredrag i Köpenhamn av numera f. d. Overbibliotekar dr H. O. Lange den 5 maj 1913 (hundraårsdagen av S. K:s födelse).

⁴ Den moderna danska editionen, »Søren Kierkegaards Samlede Værker» (I—XIV, 1901—06; 2:a uppl., 1920 ff.), är utg. av A. B. Drachmann, J. L. Heiberg och H. O. Lange.

⁵ Av något tidigare, allmänt kända danska arbeten kunna t. ex. påpekas Carl Koch, »S. K.» (2:a uppl., Khvn 1916), H. Hoffding, »S. K. som Filosof» (2:a uppl., Khvn 1919) samt tre specialstudier av P. A. Heiberg (1895, 1912 o. 1918). De har i text och noter lämnade bibliografiska uppgifterna äro givetvis icke uttömnande ens för de senaste åren.

⁶ Publikationen »Af Søren Kierkegaards Efterladte Papirer» (I—VIII, 1869—81), utg. av H. P. Barfod och H. Gottsched, är som textedition icke vetenskapligt tillfredsställande. Den ersättes av serien »Søren Kierkegaards Papirer» (hittills 10 bd, 1909 ff.), utg. av P. A. Heiberg och V. Kuhrt. Jfr även »Kierkegaard», a. a. (1909 ff.), utg. av P. A. Heiberg och V. Kuhrt. Jfr även »Kierkegaard», a. a. (1909 ff.), utg. av R. Meyer (1904), samt Carl Koch, »Søren Kierkegaard, Forlovelsen», utg. av R. Meyer (1904), samt Carl Koch, »Søren Kierkegaard och Emil Boesen. Breve og Indledning. Med et Tillæg» (1901).

Sægt og nærmest
ha dock behandlats med hänsyn tagen närmast till Sørens egen familj. Då emellertid den ena av de släktgrenar Kierkegaard, som ännu existera, sedan snart ett århundrade är svensk och ämnet även eljest i förvånande många avseenden har — ibland nog så kuriösa — beröringspunkter med svenska släkter och förhållanden, torde efterföljande korta anteckningar ha berättigande även i en svensk tidskrift.¹ För de danska grenarnas vidkommande är denna redogörelse i stor utsträckning endast en skissartad översikt, avsedd som utgångspunkt för kommande forskares undersökningar.

II.

Den danska författarinnan Ingeborg Maria Sick omtalar i en av sina romaner en liten prästdotter, som i anslutning till sin faders tjänst indelade livet i »Bryllups- och Begravelses-Siden». När Søren Kierkegaard dök upp på den unga damens horisont placerade hon honom automatiskt på begravningsssidan: släktnamnet sade tillräckligt! I själva verket har det Kierkegaardska namnet från början icke denna tragiska bikelang: det är helt enkelt ett gårdsnamn. I Sædding socken på Jyllands västkust, tre mil sydost om Ringkøbing, lågo vid 1700-talets början nära kyrkan tvenne annexgårdar till kyrkoherdebostället, de s. k. »Kirkegaarden». På en av dem satt en fattig »Fæstebonde» Peder Christensen (1712—1799), som efter gården kallades Peder Kirkegaard, liksom hans bror på gården Gaden i samma socken kallades Anders Christensen Gade.² Troiligen hade även deras fader, Christen, brukat »Kirkegaarden».³ Peder och Anders äktade två systrar och blevo stamfader för släkten Kierkegaards två huvudlinjer, av vilka den yngre dock härstammar från ett Anders Gades senare gifte.⁴

Med Peder Christensen Kirkegaards son »Hosekræmmer», d. v. s. manufakturhandlanden Michael Pedersen Kierkegaard (1756—1838) kom släkten till Köpenhamn. Denne är filosofen Søren Aabye K:s (1813—1855) från hela den stora Kierkegaardslitteraturen så välkände

¹ För alskvärd hjälp vid utarbetandet av denna uppsats står förf. i förbindelse till arkivarien, dr. theol. Bjørn Kornerup; adjunkten, cand. mag. Morten Borup; fru Elisabeth Møller, född Thomsen; kapten H. Chr. Hertel; fröken Astrid Hertel — alla i Köpenhamn; godsägaren N. Kierkegaard, Ekeberg, samt prof. T. Bohlin, Uppsala.

² Barfod, a. a. (se texten), s. XXVII ff., och Ammundsen, a. a. (se texten), s. 1 ff.

³ Barfod, a. a., s. XXVII, Ammundsen, a. a., s. 2.

⁴ Ammundsen, a. a., s. 3. Jfr stamtavlan här nedan s. 98 f.

fromme, stränge, högt begåvade och djupt tungsinte fader.¹ Utom Søren hade han bl. a. sonen Peter Christian K. (1805—1888), biskop i Aalborg från 1856 och undervisningsminister sept. 1867—mars 1868.² Med biskopens son cand. theol. Poul K. (1842—1915) utdog släktens äldre linje.³ Genom Peter Christians och Sørens tvenne systrar, gifta med två bröder Lund,⁴ har denna gren dock ännu många ättlingar i andra danska släkter (Lund, Deichmann, Løfting, Warming, Høyernielsen och Bojesen-Trepka) samt i en newzealändsk släkt (Menzies).⁵ Søren K:s ena syster, Petrea Lund, var moder till bl. a. författarinnan Henriette Lund (1829—1909), som skrivit böcker om sin morbror, samt den unge historikern och orientalisten Peter Severin Lund (1834—1864),⁶ som avled av sina sår från striderna på Als under dansk-tyska kriget. Ett brev från Søren K. till systerdottern Henniette har, som nedan (s. 105) skall visas, hamnat i en offentlig svensk arkivsamling. Hennes och P. S. Lunds halvbror, kulturhistorikern professor Troels-Lund (1840—1921) har i tvenne postuma arbeten skildrat sina halvsyskons nära frände Søren Kierke-

¹ Planschporträtt av Michael Pedersen Kierkegaard finnes i O. P. Monrad, Søren Kierkegaard. Sein Leben und seine Werke (Jena 1909), vid s. 24. — Namnet skrives i kyrkoböckerna ofta även i sen tid med formen Kirkegaard, jfr t. ex. A m mundsen, a. a., s. 16, not 1, s. 19, not 2, och s. 20, not 2. Om Michael Pedersen K:s åtta syskon se namn och data hos Ammundsen, a. a., s. 2.

² Om M. P. K:s två hustrur och sju barn (alla i andra gifvet), av vilka Søren K. var det yngsta, se stamtavlan nedan s. 98 samt data hos Amundsen, a. a., s. 132 f.: Tillæg I. M. P. Kierkegaards Slægt.

* Om P. C. Kierkegaard och hans tvenne giften se art. av Fr. Nielsen i Dansk Biogr. Lex., udg. af C. F. Brick a, bd IX (Khvn 1895); jfr även H. P. Barfod, Til Minde om Biskop Peter Christian Kierkegaard (1888). Biskopens son, som var i andra gifte och vars fullständiga namn var Pascal Michael Poul Egede K., var sinnessjuk; se om honom (och även om biskopen) den intressanta skildringen hos Harald Höffding, Erindringer (1928), s. 71—75. Jfr även H. Helwegs psykiatiska monogr. »S. K.«, 1933, s. 25 f. Höffdings uppgift (s. 75), att släkten K. utdog med Poul K. är, som synes av nedanstående redogörelse, ej riktig.

* Om Nicoline och Petrea Kierkegaard, gifta Lund, se stamtavlan. Jfr vidare genealogien över hela släkten Lund i S. Elvius o. H. R. Hiort-Lorenzen, Danske Patriciske Slægter, I (1891), s. 175—182. Vid den äldre systerns bröllop trycktes *Vennesang i Anledning af Hr. Christian Lunds och Jfr. Nicoline Kierkegaards Äkteljorung den 24de Septbr. 1824* (ett ex. hos red.-sekreteraren Bengt Hildebrand, Stockholm). Om Christian Lunds svn pa svägern S. K. se t. ex. Amundsen, Stockholm, s. 55, not 3, och Troels-Lund, Et Liv (1924), s. 236 ff.

a. a., s. 55, not 3, och Troels-Lund, Et Liv (19-4), s. 252.

• Nicoline Lunds äldste son, *Henrik Sigvard Lund* (se Danske Patriciske Slægter, I, s. 177; bekant för sitt tal vid Soren Kierkegaards begravning 1855, se Troels-Lund d., Et Liv, s. 240—242) hade två döttrar, gifta med två bröder *Deichmann* (ättlingar Deichmann). H. S. Lunds syster g. m. Overaud Levinseん efterlämnade en son, som med k. tillstånd antog namnet *Løfting* (hans dotter ingift i släkten *Warming*). H. S. Lunds bröders, C. F. Lunds yngsta dotter blev ingift i släkten *Høyermelsen* (benagna medd. av adjunkt Morten Borup). Om Petrea Lunds ättlingar se nedan

s. 97, not 2.
f. Bertr.-pl. av P. S. Lund i Patriotiske Slægter, I, vid s. 180.

⁶ Portr.-pl. av P. S. Lund i *Fædreiske Slægter*, 1, sid. 1.

gaard.¹ Mellan Petrea Lunds, född Kierkegaard, gren och Sverige
existerar en genealogisk förbindelse. Henriette och Peter Severin
Lunds enda helbroder, *Vilhelm Nicolai L.*, hade nämligen två söner
museiintendenten *Emil Ferdinand Svitzer L.* och lantbrukaren *Erik
Vilhelm L.*, gifta med två systrar *Funch* (Charlotte Frederikke Elisa-
beth F. och Ida F.), döttrar till grosshandlaren D. E. Funch och
dotterdöttrar till svenska ministern i Köpenhamn samt stats-
ministern för utrikes ärendena och en av rikets herrar, excellensen
riherre *Elias Lagerheim*.²

Släkten Kierkegaards yngre linje utgick från Anders Christensen Gade, vars tre söner efter sin kusin Michael Pedersen Kierkegaard Köpenhamn upptogo släktnamnet K. För övrigt hade ju troligen sedan hans och deras gemensamma farfader, Christen, suttit som Fæstebonde på »Kirkegaarden» i Sædding. Av dessa Anders' tre söner blev den äldste och den yngste, *Michael Andersen K.* och *Morten Andersen K.*, gifta med två systrar *Kieldsen*, mostrar³ till den kände danske filosofen professor *Hans Brøchner* (1820—1875), om vilken bl. a. Georg Brandes skrivit en intressant essay.⁴ I Brøchners 1877 tryckta »Erindringer om Søren Kierkegaard»⁵ hans kusiners rände, har man värdefulla och roande bidrag även till andra släktmedlemmars historia.

Den nämnde Morten Andersen K. var köpmann i Horsens och är stamfader för släktens ännu levande grenar.⁶ Av dessa äro två danska,

¹ Dels — något novellistiskt — i »Bakkehus och Solbjerg», del 3 (1922), dels — på vida värdefullare sätt — i självbiografin »Et Liv» (1924). I »Bakkehus och Solbjerg» ingå bl. a. flera porträtt av Kierkegaards närmaste fränder. Portr. av biskop P. C. K. även i t. ex. Brandt, Den unge S. K., s. 10, och Helsing, a. a., s. 22.

² Av E. F. S. Lunds två döttrar är den äldre, *Lilian*, gift (*Menzies*) i New Zealand, den yngre, *Rigmor*, gift (*Bojesen-Trepka*) i Danmark (medd. av adjunkt M. Borup). — Om exc. Lagerheims familj se Elgenstiernas åttartavlor, IV, s. 470 (Lagerheim, ab. 2).

³ A m m u n d s e n , a. a. , s. 44, och meddelande av numera framlidne godsägaren Kristian N. Kierkegaard.

⁴ G. B r a n d e s , Samlede Skrifter, bd II (1899), s. 426—439. Jfr även: Hans Brochner og Christian K. F. Molbech. En Brevvexling (1845—75), udg. og indledet af H. Hoffding (Khvn 1902). Portr. av Brochner i Troels-Lund, Bakkehuseng Solbjerg, 3 (1922), s. 194.

⁵ Det nittende Aarhundrede, Maanedsskrift for Literatur og Kritik, udg. af G. Brandes o. E. Brandes, bd 5 (1876 okt.—dec. och 1877 jan.—mars), s. 337—374 (mars).

Uppgifterna om Morten K:s danska ättlingar och den svenska grenens äldre led
vila på meddelanden från framl. godsägaren Kr. N. Kierkegaard. I Danmark finnas
även personer med namnet K., som ej tillhör släkten Kierkegaard från Sædding,
såsom i Stockholm (ingenjör M. Kierkegaard där tillhör enligt egen uppgift ej den danska
släktan). I äldre tid omtalas i Danmark t. ex. Morten Hansen Kirkgaard († omkr.
1742), av vars barn fenn bero samma släktnamn som fadern (dansk Personalhist.
Tidskr. 1917, s. 102).

Stamtavla över

Christen, trol. Fæstebond

Peder Christensen Kirkegaard (1712—1799), Fæstebonde i Kirkegaard,
Sædding sn, g. m. Maren Andersdatter (Stengaard). † 1813.

Michael Pedersen Kirkegaard (1756—1838). (Om M. P. Kirkegaards
Hosekræmmer (manufakturhandl.)
i København, g.
1) 1794 m. Kirstine 2) 1797 m. Anne
Nielsdatter Reyen, Sørens datter Lund
† 1706. (1768—1834).

Maren	Nicoline	Petrea	Peter Christian	Søren	Niels	Søren	Anna	Andreas
Kirstine	Kristine	Severine	K. (1805—	Michael	Andreas	Aabye	Kirstine	Tkominne
K.	K.	K.	K. 1888), biskop	K.	K.	K.	K. (Mise)	K.
(1797—	(1799—	(1801—	i Aalborg, (1807—	(1809—	(1813	(Lise) K.	(1801—	(1803—
1822).	1832),	1834),	undervisnings-	1819).	1833).		1847),	1847),
m. Johan m. Hen-	g. 1824	g. 1828	minister. G.		1855	1867),	g. 1834 m.	
Christian rik Ferdi-	m. 1836	2) 1841	mag.	Friderich	Hansen			
Lund	Elise Sophie		phil.	Fritz	Hedehahl			
(1799—	Lund	Marie Henri-	cand.	Faber	(1796—			
1875),	(1803—	Boisen ette	theol.,	(1796—	1879),			
klädes-	1875),	(† Glahn	reli-	1828),	Etatsråd			
handl.	kontor-	1837).	gions-	auditör. (Attlingar I				
(Attlin-	chef i		filosof.	filosof. (Attlingar i Sverige och				
gar i	National-			Danmark.) Argentina)				
Dan-	banken,							
mark.)	Justits-							
raad.	Poul Egede							
(Attlingar	K.							
i Dan-	(1842—1915),							
mark och	cand. theol.,							
New Zea-	slöt äldre							
land,	linjen.							
släktför-								
bindelser								
med Sve-								
rige.)								

Pascal Michael
Poul Egede

K.

(1842—1915),

cand. theol.,

slöt äldre

linjen.

släkten Kierkegaard.

Kirkegaard, Sædding socken (Jylland).

Peder Christensen Gade, Fæstebonde i Gaden, Sædding sn, g.
1) m. Karen Andersdatter (Stengaard). 2) m. Else Mortensdatter.

Michael Andersen Kirkegaard (1770—1867), Silke- o. Klædehand- ler i København, g.	Anders Andersen Kirke- gaard, Silke- o. Klæde- krammer i København, g. m. Karen Jørgensen.	Morten Andersen Kirke- gaard, köpmann i Horsens, g. m. Trine Kjeldsen.
1) 1800 m. Anne 2) 1821 m. Olle- sønne Kjeldsen (1772—1855)	Baggesen	

Jacob Au- gust K.	Hans	Caro- line K..	Eise	Chris- tiane	An- dreas	Niels	(Två	Tho- mas	Hans	Niels Chris-
(1810—1884),	Peter	Kir- stine	Kir- stine	dreas	Chris-	döttrar	K.	K.	K.	tian K.
g. 1835 m. (1815—	K.	g. m.	Elisa-	K.,	tian	samt två	K.			(1817—
1862), Jacob- (1799—	prosten	K.	beth	†	K.	söner,	Härfra	1869).		1869).
Thomsen † ogift. sen på 1874). (1804—	K.	1853	(1806—		K.	etter	två fort-			
1800 1845), Samso.			1882),			vilka	skappsbygg-			
(se nedan			1870).			konst-	mästare,			
ej leva.)						när, †	levandeslakt-			
						grenar	grenarna K.			
						ogift.	i Jylland	1839 till		
						Kierke-	Sverige,			
						gaard	(se nedan	g. 1844 m.		
							ej leva.)	Jeanna		
								Cathrina		
								Beckman		
								(1814—		
								1900).		

Kristian Nicklas	Emma Gustafva
K. (1845—1930),	Catharina K.
godsgäre, g. 1870	(1849—1929).
m. Maria Char-	
lotta Ljungman	
(f. 1850).	

Nils K. (f. 1875),	Anna Maria K.
godsgäre på	(f. 1873), g. 1) 1901
Ekeberg (Närke), g.	m. G. O. E. Reuter-
1) 1904 2) 1916	swärd (1856—1904),
m. Karin	kapten; 2) 1910 m.
Anders-	Ph. O. A. Skjölde-
son	brand (1876—1930),
(1882—	lanthbrukare,
1914).	

Jeanna Louise	Karin	Lars	Nils	Søren	Birgit	Anders	Nils	Carl
Morris K.	Ebba Chri-	Kristian	Gustaf	Christer	Anne-	Merten	Chris-	Peder
(f. 1805—	stina Margar-	K.	K.	Douglas	Mari-	K.	tian	Jørgen
g. 1826 m.	reta K.	(f. 1914).	(f. 1914).	K.	K.	(f. 1922).	Hans	Hilde-
K. II. W.	(f. 1906),	lant-	handels-	K.	K.		K.	brand
Göteborg	g. 1928 m.	bruks-	stud.	(f. 1918).	(f. 1920).	(f. 1925)	K.	
(f. 1897),	greve A. G. F.	elev.				(f. 1925)	K.	
kapten.	Ason Kalling							
	(f. 1897),							
	löjtnant.							

huvudsakligen bosatta i Jylland,¹ medan den yngsta linjen är den svenska godsägargrenen i Närke. Det var nämligen Morten Andersen K:s son, den framstående skeppsbyggmästaren *Niels Christian K.* (1817—1869), som år 1839 kom över till Sverige, där han 1844 äktade brukspatrondottern *Jeanina Cathrina Beckman* (1814—1900). Denna gren äger nu det gamla Leijonhusvudska godset Ekeberg vid Hjälmaren och har genom döttrars giften förbundits även med de svenska släkterna Skjöldebrand, Croneborg och Kalling (grevl. ätten). Närmare redogörelse för den svenska grenen Kierkegaard lämnas nedan under avd. III, s. 106 ff., vartill fogas en översikt under avd. IV av den därmed befryndade släkten Beckman (s. 109 ff.).

Anders Gades mellerste son, »Silke- og Klædekræmmer» i Köpenhamn *Anders Andersen K.*, är känd från t. ex. Barfods och Ammundens ovan anförda arbeten.² Till de gamla Kierkegaardsarnas vänner i Köpenhamn hörde bl. a. manufakturhandlandena och dubbelsvågrarna Niels Sørensen Aabye (g. m. Abelone Agerskov) och Christen Agerskov³ (g. m. Cecilie Aabye) — man känner sig, skriver Ammundsen med rätta, i denna krets »tæt omgivet af Vadmel og jydsk Uld». Aabye blev kompanjon till Anders Andersen K. Att han var vän även till kusinen Michael Pedersen K. ser man av, att denne efter familjen Aabye uppkallade sin ene son, den blivande filosofen: Søren Aabye K.⁴ På ett egendomligt sätt har detta satt spår även i svensk släkthistoria. Då vice häradshövdingen Johan Wilhelm Ericsson (1831—1909) och hans maka Augusta Maria Ribbing (1832—1911)⁵ år 1859 — fyra år efter Søren Kierkegaards död — skulle döpa en son, blev den djupt religiösa moderns intresse för den danske uppbyggelseförfattaren anledning till namnval. Man stannade emellertid icke för Søren utan

¹ Morten Andersen K:s barn voro: 1) *Kristine K.*, gift Bosgaard; 2) *Hansine K.*, g. m. köpmann Lasson i Horsens; 3) *Andreas K.*; 4) *Thomas K.*; 5) *Hans K.*, sjökapten i Horsens; 6) *Lars K.*; 7) *Niels Christian K.*, skeppsbyggmästare, se texten ovan (svenska grenen). — Lars K. hade fyra barn (*Marie, Kjeld, Anna och Kathrine K.*), men hans gren synes ej fortleva. Så är dockemot fallet med Thomas och Hans K:s grenar. Den förra hade sönerna *Christian* och *Thomas K.*, Christian K. åter barnen *Viggo* (hade 1912 fyra söner K.), *Gerda, Astrid* (gift Hennings) och *Johan*. Sjökapten Hans K. (se ovan) hade barnen *Andreas Th. K.* (restaurat innanhavare i Horsens; hans dotterbarn bär namnet Hansen Kierkegaard), *Villads K., Lone K.* och *Kjeld K.* (sjökapten i Horsens, hade 1912 tre söner och fyra döttrar). — Santliga ovanstående uppgifter enl. medd. 1912 av numera framl. godsägaren Kr. N. Kierkegaard.

² Barfod. a. a. s. XXX; Amundsen, a. a. s. 3, 13, 20 (not 2), 22 (not 1), 43. A. A. K. var g. m. Karen Jorgensen enl. dopboken i Helligeist förs. i Köpenhamn 1800²⁴, (Landsarkivet för Sjælland, Köpenhamn). Firmant Kierkegaard, Aabye & Komp. gjorde 1821 konkurs (Barfod. s. XXX; Amundsen, s. 13).

³ Barfod. a. a. s. XXX o. XXIX; Amundsen, a. a. s. 13, 22 (not 1), 44.

⁴ Amundsen, a. a. s. 45.

⁵ Amundsen, a. a. s. 22.

⁶ G. Elgenstierna, Svenska adelns attartavlor, del VI (1931), s. 304 (Ribbing, tab. 52).

använde sig av Kierkegaards andra dopnamn, Aabye.¹ På så vis fick också den sedermera så kände lanthushållaren och mångåriga ledamoten av riksdagens första kammar, majoren *Aaby Ericsson* (+ 1921), ägare av Gåvetorps säteri i Småland, sitt namn.² Med hans söner har dock förts över i de svenska släktnamnens led: *Aaby-Ericsson*.

Anders Andersen Kierkegaards gren utdog med hans son konstnären *Niels Christian K.* (1806—1882), som avled ofift.³ Denne, som dels målade landskap i olja, dels tecknade, har efterlämnat bl. a. det s. k. Kierkegaardska familjealbumet, som är i privat ägo i Köpenhamn.⁴ I detta finns bland släktbilderna också Christian K:s tvenne blyertsporträtt av hans frände Søren K. Det ena av dessa, i profil (1838), är tämligen väl återgivet som försättsplansch till 1909 års upplaga av Søren K:s »Enten-Eller», del 1, samt — bättre — som plansch i Troels-Lunds »Et Liv» (1924, vid s. 64). Det andra porträtterat åter, en face, har tidigare varit reproducerat på olika håll, bl. a. i svenska arbeten,⁵ i mycket underhålligt, ja förvanskat skick. Från en efter originalteckningen tagen fotografi finns numera Christian Kierkegaards en-face-porträtt av Søren K. återgivet som porträtplansch vid artikeln om denne i Nordisk Familjeboks 3:e upplaga, band 11 (1929).⁶

Den äldste av Anders Gades tre söner var den i förbigående ovan nämnde *Michael Andersen Kierkegaard* (1776—1867), slutligen »Silke- og Klædehandler» i Köpenhamn.⁷ Han är i litteraturen nämnd såväl

¹ Benaget medd. av prakt. läk., med. lic. Arvid Aaby-Ericsson, Alvesta.

² Om majoren Aaby Arvid Wilhelm Ericsson se Nordisk Familjebok, 2:a uppl., supplementet, bd 35 (1923), sp. 627, samt P. G. Vejde i Norra Allbo Hembygdsforenings Årsbok 1931: Lekaryd (Moheda 1931), s. 69 ff.

³ Helligeist förs. dopbok 1806 (jfr ovan s. 100, not 2); meddelanden av bl. a. numera framl. praktiserande läkaren i Köpenhamn dr William B. Thomsen (om honom se nedan s. 104, not 2). Om N. Chr. Kierkegaards systrar se stamtavlan.

⁴ Hos herr William Thomsen jr., Köpenhamn.

⁵ T. ex. O. Kuylenstierna, S. K. (1898), och T. Bohlén, S. K. (1918); även i Troels-Lunds »Bakkehus och Solbjerg», 3, s. 250, är detta porträtt återgivet i förgrovat skick.

⁶ Man har påpekat, att Christian Kierkegaards profilporträtt av Søren K. från 1858 skulle ha lågt kallvärde (F. Brandt, Den unge Søren Kierkegaard, 1929, s. 45) — något idealisering torde det onekligen vara. Vida högre vittnesverde torde dock intressanta en-face-porträtten ha.

⁷ M. A. K. har om sin egen familj efterlämnat släktanteckningar (original tidigare hos numera framl. dr W. B. Thomsen, Köpenhamn; i avskrift från 1912 hos red.-sekr. B. Hildebrand, Stockholm). Enligt dessa var han född i gården Gadens, Sædding sn, 1776⁶, kom trettonårig 1789 i lära hos sin kusin M. P. K. och dennes däv. kompanjon M. N. Roven i Köpenhamn samtid konfirmerades 15-årig i Helligeist förs. där. 1797 förade M. A. K. själv handeln (jfr texten), i det han d. 12 apr. s. å. vann burskap som Husehållsmejeri; han blev Silke- og Klædekræmmer 1801², samt Silke- og Klædehandler 1805 och detalj 1813²⁴. M. A. K. begrovs jämte sin familj på Assistens Kirkegaard i Köpenhamn (liksom M. P. K:s familj); detta (M. A. K:s) gravställe är dock för några år sedan av kyrkogårdssjukhuset överlättet till ny innehavare och sálunda ej nu bevarat.

i Barfods¹ och Ammundens² undersökningar som i filosofen Brøchners Kierkegaardsminnen³ — han var ju gift med Brøchners moster (se ovan). Michael Andersen K. övertog 1797 sin kusin Michael Pedersen K:s, Sørens faders, manufakturaffär, med Christen Agerskov som kompanjon.⁴ Senare drev Michael Andersen K. enligt uppgift bl. a. även kolonialaffärer på Guinea i kompanjonskap med en köpmann Lund.⁵ Genom sitt första gifte (1800 13/4) med *Anne Sophie Kieldsen* (1779—1815) besvägrad med sin bror Morten, den svenska grenens stamfar, ingick M. A. K. 1821 nytt (barnlöst) gifte med *Ollegaard Baggesen* (1772—1855), en fränka till skalden Jens Baggesen.⁶ Det framgår bl. a. av Brochners skildring av onkeln Michael Andersen K., att denne — vilken liksom kusinen Michael Pedersen K. var mycket förmögen — var en välvillig men föga intellektuellt lagd hedersman, som emellertid hade en obetvinglig lust att skriva klen poesi, över vilken

¹ Barfod, a. a., s. XXIX, XXXVII f.

² Ammundsen, a. a., s. 3, 9 f., 12 f., 43 f., 62, 64.

³ Brøchner, a. a., särskilt s. 359 f.

⁴ Barfod, a. a., s. XXIX; Ammundsen, a. a., s. 13; M. A. K:s släktant. (jfr ovan s. 101, not 7).

⁵ Deras firmasignet, med initialerna MK & L, tillhör red.-sekreteraren Bengt Hildebrand, Stockholm.

⁶ Anne Sophie Kieldsen, f. 1779 8/10 i Rejsbæk vid Mariager, † 1815 4/3 i Köpenhamn (M. A. K:s släktant.), dotter av tegelbruksägaren Thomas Kieldsen (om släkten Kieldsen nedan enl. medd. av bl. a. kapten H. C. Hertel, Köpenhamn). Hon hade fyra systrar: Christiane K., gift Svendsen (armor till generalpostdirektören Christen Svendsen, se Bricka, Dansk Biogr. Lex., bd XVII, 1903, s. 13 f.); Marie K., g. m. skepparen Niels Jensen i Horsens, föräldrar till Hans B. Thomsen (se nedan); Trine K., g. m. Morten Andersen Kierkegaard; och Johanne Kirstine K. (1786—1826), g. m. köpmannen i Fredericia Thøger Brøchner (1781—1846), föräldrar till bl. a. prof. Hans Brøchner.

Thomas Kieldsns söner och systrarna Kieldsns bröder varo *Frederik Kieldsen* († ogift), köpmannen i Horsens, Agent (en dansk titel) *Kield Kieldsen* samt *Niels* (Kieldsen) *Thomsen*, ägare av Torpeladegård (Horns Herred, Sjælland), vald till led av provinsialständerna 1835 (Ständerträffande 1835—36, s. II). Den sistnamnde adopterade sin hustrus (Dorte Engberg) brorsdotter *Charlotte Hedevig* (Engberg) *Thomsen* och sin egen syster Marie K:s son *Hans Bentzen Thomsen* (1806—1845), cand. jur., Regimentskvartermester. Den senare, H. B. Th., aktade 1835 sin kusin (Anne Sophie Kieldsns dotter) *Julie Augusta Kierkegaard* (se stamtavlan och nedan s. 104, not 2) och deras ena dotter (jfr ibidem) *Michelli Elisabeth Thomsen* (1838—1907) gifte sig 1863 med översten *Harald Christian Hertel* (1827—1881) — en son till kapten *Frederik Christian Hertel* och *Charlotte Hedevig* (Engberg) *Thomsen*, se ovan. Överste H. Hertel, som deltog med utmärkelse i kriget 1864, hade i sitt första gifte (med Vilhelmine Hertel) en son, läkaren prot. Vilhelm Hertel (1801—1918), i andra gifte (med Michelli Thomsen) bl. a. sonerna numera l. d. kaptenen *Hans Christian Hertel*, Köpenhamn, och skådespelaren *Aage Hertel*. Genom kapten Hertels ena dotter *Elsa Grahm*, född Hertel (1895—1937), ha dessa Kierkegaards-ättlingar utgrenats till Sverige (tre döttrar till *Else Hertel* och hennes efterlaminade make, kontorschefen *Ake Grahm*, Göteborg).

M. A. K:s andra hustru *Ollegaard Baggesen* var född 1772 2/3, på gården Molleknappe vid Assens. Fven, och avled 1855 2/3 i Köpenhamn (M. A. K:s släktant.). O. B., en begåvad, bildad och valgorande kvinna (medd. av framl. dr W. B. Thomsen), kom tidigt till Horsens, där hennes moder blev omgitt med Amts- och Stabskirurgen *Flock* samt blev själv g. 1821 13/4, med M. A. K. (M. A. K:s släktant.). Porträtt av M. A. K. och O. B., tecknade av N. Christian K., i Kierkegaardska familjealbumet, Köpenhamn.

han själv var rörd ända till tårar.¹ Han hade i sitt första gifte tre döttrar och en son, *Hans Peter K.* (1815—1862),² som dog före sin fader, vilken sålunda på mansidan själv slöt sin gren. Denne Peter K. var en högt begåvad man men från födelsen lam i vänster sida och med vänstra armen förkrympt.³ För denne lytte frände var Søren K. på vackert och för honom kännetecknande sätt en förstående hjälp och tröstande vän — ett förhållande, som skildrats i den danska undskriften *For Ide og Virkelighed* 1870.⁴ Där avtrycktes ett intressant Søren K:s brev till Peter K.⁵ Ett annat brev (odaterat) från Søren till samme Peter K. har egendomligt nog hamnat i Nordiska museets i Stockholm arkiv.⁶ Detta har även andra Kierkegaardspapper kommit, som strax skall visas.

Av Peter K:s tre systrar har den äldsta, *Elisabeth (Lise) K.* (1801—1867), gift *Faber*, ättlingar i Danmark.⁷ Den andra systern åter, *Thomine (Mine) K.* (1803—1847), gift *Hegedahl*, har genom sin i Sverige gifta dotter⁸ sina ättlingar i de svenska släkterna Gyllenkrok

¹ Brøchner, a. a., s. 358—361; Ammundsen, a. a., s. 43 f. Jfr om M. A. K. även Fr. Meidell i sin nedan i not 4 namnda studie, s. 57.

² H. P. K. var f. 1815 1/3, † 1862 2/3, begr. på Assistens Kirkegaard med et meget smukt Ligiloge (M. A. K:s släktant.).

³ Medd. av framl. dr W. B. Thomsen. Jfr även Brøchner, a. a., s. 368, och särskilt Meidell, a. a., s. 43 ff.

⁴ Se Fr. Meidell, »En Undtagelse» (i *For Ide og Virkelighed* 1870, I, s. 43—67); jfr Brøchner, a. a., s. 368, och Ammundsen, a. a., s. 44, not 1.

⁵ Brevet erhöll Peter K. först fem år efter Søren K:s död genom dennes broders, biskopens, försorg (Meidell, a. a., s. 44).

⁶ Brevet är skänkt till Nord. museet av kapten F. V. B. Meidell — väl just. förf. till uppsatsen »En Undtagelse». Det är kort, men för Søren K. karakteristiskt, vittnar i skräntsam ton om hans vänkapsförbindelse med Peter K. och visar, att den lärde magistern ej försämrade att låna böcker ur Peters boksamling, såsom Meidell (a. a., s. 62) också påpekat.

⁷ Om släkten *Faber* se Th. Faubøll o. H. R. Hiort-Lorenzen, *Patriciske Slægter*, IV (1915), s. 66—95. Anna Kirstine Elisabeth (Lise) K., f. 1801 1/3, † 1867 2/3, m. auditorén *Friderich (Fritz) Faber* (1796—1828), känd som zoolog. De hade två barn: 1) Sofie Augusta Faber (1826—1891), g. 1868 (barnlös) m. Carl Anton Christian Berg (1827—1897), Etatsråd, Landvæsenskommissær, godsägare, (till Store Veilegaard), Landstingsinland, medl. av Landmandsbankens Bankråd m. m.; 2) Fritz Theodor Emil Faber (1827—1856), godsag. på Holmegaard (vid Köpenhamn), som han köpt av sin morfar M. A. K. Fritz Faber fick ättlingar (i Danmark). Blyertsportratt av Lise Faber, född Kierkegaard, samt Sofie och Carl Berg, ritade av N. Christian Kierkegaard, i Kierkegaardska familjealbumet; av Lise Faber ritat av samma konstnär även hos C. och S. Bergs fosterdotter, fru Augusta Andkjær-Jørgensen, Köpenhamn.

⁸ Andreu Thomine (Mine) K., f. 1803 20/10, † 1847 14/2 i Köpenhamn och begr. på Assistens Kirkegaard (M. A. K:s släktant.). Hon synes delvis ha uppförts hos släktingar i Fredericia (ritbok, dat. dar d. 15 juni 1815, tillh. professorn Elisabeth Hildebrand, född Gyllenkrok, Lund, samt brev från Sophie Kierkegaard, född Kieldsen, d. 12 febr. 1815 till dottern Mine K. och från denna till fadern M. A. K. d. 29 dec. 1818, tillh. red.-sekreteraren Bengt Hildebrand, Stockholm). Thomine K. aktade 1834 2/3 (M. A. K:s släktant.) sedanmora Etatsråd *Christian Hansen Hegedahl* i hans 2:a gifte (son av Cancelliiråd Christopher Hegedahl och Karen Hansen), f. 1796 17/12 i Köpenhamn (dp i Helligeist förs. 1797 1/1, dopbok i Landsark. tor Sjælland, Köpenhamn), † 1879 12/1, på Oby i Bladinge sn (Kronob.) och begr. i Gyllenkrokska familje-

(frih. åtten),¹ von Heidenstam och Hildebrand. Michael A. K:s tredje dotter, *Julie K.* (1810—1884), gift *Thomsen*,² har ättlingar i såväl Danmark (*Thomsen, Möller, Munch, Garde-Hansen, Koefoed, Hertel, Skjeller m. fl.*) som i Sverige (Grahm), varjämte hennes ena son blev ingift i svensk släkt (Gyllenkrok). Søren K., i sitt väsen den store enslingen, var så även i sin släkt. Emellertid stod han dock i vänskaplig förbindelse ej blott med den lytte Peter K., utan också särskilt med dennes sistnämnda syster, fru Julie Thomsen, såsom t. ex. Ammundsen uppmärksammat i sin Kierkegaardsmonografi.³ Den begåvade Julie Thomsen är flera gånger avtecknad — liksom Søren tvenne gånger blev det — av deras gemensamma frände, konstnären

graven å Blädinge kyrkogård. Thomine K:s och Christian Hegedahls barn: 1) *Anna Caroline Michelli Hegedahl* (1835—1888), g. 1858 m. godsagaren frih. *Stellan Walfrid Gyllenkrok* (1829—1896); se vidare Elgenstiernas åttartavlor, del III (1927), s. 307; 2) *Christian H.*, f. 1810. † 21/8 1838. Blyertsporträtt av Etatsraad Christian Hegedahl och Thomine (Mine) Hegedahl, född Kierkegaard, samt deras dotter Anna Hegedahl (som barn), ritade av N. Christian Kierkegaard, tillhörda friherrinnan Joaquina Crafoord, född Gyllenkrok, Lund; porträtt av frih. W. Gyllenkrok och friherrinnan Anna Gyllenkrok, född Hegedahl, tecknade av N. Chr. Kierkegaard, i Kierkegaardska familjealbumet, Köpenhamn. Frih. W. Gyllenkroks brorsdotter, Elisabeth (Betty) Gyllenkrok (ibid., tab. 8), äktade 1870 hans makas (Anna Hegedahls) kusin (Julie Thomsens äldste son) dr William B. Thomsen, se nedan not 2.

Etatsraad Christian Hegedahl var gift 1:a gången m. *Joachimine Sofie Hedevig Balsl[eu?]* (förvaltardotter från Christiansö, † trol. 1827), änka efter sekr. vid portugisiska konsulatet i Helsingör *José António Mendez* († 1817). Joachimine Hegedahls, född Balslev, dotter i 1:a giftet (och således friherrinnan Anna Gyllenkroks, född Hegedahl, stysyster) *Joaquime Antoina Mendez* (1815—1911) kom redan tidigt såsom lärarinna till Sverige. Hon var 1834 ff. hos majoren frih. Thure Gabriel Gyllenkroks familj på Oby, 1846—47 hos överstelöjtnanten frih. Ulf Sparres familj i Växjö. Från 1847 vistades Joaquine Mendez hos sin styvfader Etatsraad Hegedahl i Köpenhamn, överflyttade med honom 1868 till hans svärson frih. W. Gyllenkrok på Oby samt blev 1869 husföreståndarina hos fältläkaren med. dr Sven Niclas Selldén (1806—1882) i Växjö (g. 1. m. Emilie Ulfsax — Tegnérsvännen — och 2. m. friherrinnan Marianne von Otter, † 1869). Fröken Mendez bodde sedan hos dr Selldéns dotter i andra giften Signe Selldén, g. 1884 m. numera generallöjtnanten Pehr Richert Hasselrot, samt avled 96-årig hos däv. översten Hasselrots familj i Västerås d. 29 dec. 1911 och begrövs d. jan. 1912 i Selldénska familjegraven å Växjö kyrkogård.

¹ En medl. av denna släktgren Gyllenkrok är med sin familj bosatt i Buenos Aires, Argentina.

² *Julie Augusta K.*, f. 1810 4/4 (M. A. K:s släktant.), † 1884 29/3 i Köpenhamn, äktade 1835 i (M. A. K:s släktant.) sin kusin (sin moster Marie Kieldsns son) cand. jur., Regementskvartermäster *Hans Bentzen Thomsen* (1806—1845), jfr s. 102, not 6. De hade barnen: 1) *Sophus Marius Th.* (1837—1845); *Michelli Elisabeth Th.* (1838—1907), g. 1863 m. översten *Harald Chr. Hertel*; om dem och deras ättlingar (Hertel, Skjeller och Grahm) jfr s. 102, not 6; 3) *Anna Dorothea Th.* (1840—1888), se nedan s. 105; 4) *William Baggesen Th.* (1843—1921), dr med., praktiserande läkare i Köpenhamn, g. 1870 m. friherrinnan *Elisabeth (Betty) Magdalena Ulrika Gyllenkrok* (1850—1900), vars farbror frih. W. Gyllenkrok var g. m. dr W. Thomsens kusin (Thonine Kierkegaards dotter) Anna Hegedahl, se här ovan; dr W. Thomsens och Betty Gyllenkroks ättlingar tillhörda danska släkter *Thomsen, Möller, Munch, Garde-Hansen och Koefoed*; 5) *Niels Alfred Th.* (1845—1921), dr med., praktiserande läkare i Köpenhamn, g. 1872 m. *Aithone (Tony) Gommich* (1850—1928) från Königsberg (en son).

³ Ammundsen, a. a., s. 44, not 1. Jfr även nedan s. 105 f.

Christian K.¹ En Julie Thomsens dotter, fröken *Anna Thomsen* (1840—1888)², var i sina yngre år (innan hon bröts av sjukdom) en stor skönhet, för vilken Artur Hazelius i ungdomen svärmade. För henne och hennes syskon bibehöll Hazelius alltid en varm vänskap.³ Denna förbindelse med Kierkegaards fränder blev orsak till, att Hazelius för sin autografsamling möttog som gäva av en Anna Thomsens bror⁴ ett brev från Søren Kierkegaard till Julie Thomsen. Även detta brev (jfr nedan), som 1877 tryckts i tidskriften *Det nittende Aarhundrede*,⁵ befinner sig nu i Nordiska museets ägo, liksom det ena förut nämnda brevet från Søren K. till H. Peter K., jämte ett brev från biskopen Peter Christian Kierkegaard till Julie Thomsen, som den senare själv skänkt till Hazelius, samt slutligen ett brev från Søren K. till systerdottern Henriette Lund (se ovan s. 96), vilket på annan väg vandrat dit.⁶ Det stockholmska museet har således oväntat nog ett litet Kierkegaardsarkiv på fyra nummer.

På tal om Søren Kierkegaards vänskap med Julie Thomsen kan berättas den episoden, att de en gång under promenad på 1840-talet, åtföljda av en Julies lille son, fördjupade sig så ivrigt i samtal under hastig promenadtakt, att den lille bortglömda ynglingen slutligen fann för gott att gråtande protestera. Søren K., som — i motsats till filosofen Bröchner — tyckte mycket om barn,⁷ sökte gottgöra saken genom ett brev till Julie Thomsen samma dag jämte en trösteleksask till »det lille Menneske» — det är just det nu i Nordiska museet förvarade brevet.⁸ Vad barn beträffar, kunde Kierkegaard även be-

¹ Dels i Kierkegaardska familjealbumet (hos herr William Thomsen j:r, Köpenhamn), dels i ett blyertsporträtt, som tillhör red.-sekr. Bengt Hildebrand, Stockholm.

² Jfr ovan s. 104, not 2.

³ Fröken Anna Thomsen gästade Stockholm sommaren 1870, då Hazelius d. 20 juli förarade henne ett ex. av Snoilskys 1869 utkomna *Dikter* (exemplaret med Hazelius dedikation i red.-sekr. B. Hildebrands ägo).

⁴ Dr Alfred Thomsen (jfr ovan s. 104, not 2).

⁵ I Det nittende Aarhundrede, bd 5 (jan.—febr.-h. 1877), s. 173—181 äro tryckta tre brev från Søren Kierkegaard, nämligen ett från febr. 1847, ett från jan. 1849 samt s. 179—181) det i texten ovan nämnda brevet i Nord. mus., alla tre riktade till »Litt. J. . . T. . . , d. v. s. Julie Thomsen; jfr G. Brandes, *Levned II*, s. 218 ff. Jämförelse mellan tidskriftstrycket och fotostatkopien av orig. i Nord. mus. visar, att det förra i flera detaljer ej är fullt exakt. Citaten i not 8 nedan är gjorda efter statkopien.

⁶ Förf. står i förbindelse till förste amanuensen vid Nord. museet, fil. lic. Gösta Forz för tagna fotostatkopior av Kierkegaardspappern i museet. Brevet till Henriette Lund är ett (odaterat) gratulationsbrev på hennes födelsedag.

⁷ Medd. av framl. dr William Thomsen (jfr ovan s. 104, not 2).

⁸ »Kjære Julie«, heter det i S. K:s brev, »Det er dog aabenbart, at vi idag gjorde Din lille Son Uret, at det var os, der gik for starkt, os, eller mig, der var Skyld i, at han begyndte at græde, hvortil han, barnlig forstaaet, var fuldkommen berettiget. Det er i denne Anledning jeg skriver dette og sender Medfolgende.« Typiska för Kierkegaards vana att hjarta åro raderna: »Men derimod, et lille Barn — ja om det var nok saa lille bitte; og en lille Uret mod dette lille Barn — ja om den var nok saa lille bitte; det er, naar jeg er den, som har gjort det denne lille Uret, mig en højst vigtig Gjenstand, Noget

trakta dem från den mot de äldre ironiska synpunkt, vilken han som den pseudonyme författaren till »Enten-Eller» på ett ställe i »Diasalmata» där anlagt: »Jeg taler helst med Børn; thi om dem tør man dog haabe, at de kan blive Fornuft-Væsener; men de, der ere blevne det — Herre Jemini!»¹ Det är för övrigt intressant, att muntlig tradition² bevarat ett uttalande av Kierkegaard till Julie Thomsen angående hans författarskap. Han skulle en gång ha sagt: Nu är det icke femtio människor, som läsa mig, och icke femtio människor, som förstå mig — men om femtio år kommer det att bliva annorlunda!

III.

Tabeller över svenska släktgrenen Kierkegaard.³

Tab. 1.

NIELS CHRISTIAN KIERKEGAARD (son av köpmannen Morten Andersen Kierkegaard, se ovan s. 100), f. 1817 i Horsens, Jylland, † 1869 $\frac{17}{12}$ å Gamla varvet i Göteborg; är, jämte sin hustru, begr. i Kierkegaardska gravkoret å Lillkyrka kyrkogård (Örebro l.). Efter tvåårig sjöresa till bl. a. Brasilien, Ryssland och Spanien studrade K. vid amiralitetsvarvet i Köpenhamn, var 1839—49 skeppsbyggmästare vid Svartviks varv (i Njurunda sn, Västernorr. l.), tillhörigt firman J. Dickson & C:o, flyttade 1849 till Göteborg, var först anställd där vid skeppsvarvet Kusten samt 1851—69 skeppsbyggmästare vid Landgrenska eller s. k. Gamla varvet. K. byggde även kappseglingsfartyg för David Carnegie jr (som var g. m. hans hustrus kusin, jfr nedan s. 110) och erhöll pris för en vid världsutställn. i Paris 1855 utställd fartygsmodell. Han utgav 1864 »Praktisk Skeppsbyggnadskonst» (tr. hos D. F. Bonnier, Gtbg), som vann stort erkännande. Som skeppsbyggmästare ansågs K. jeg ingenlunde bluser ad. Jeg lader meget nodig Solen gaae ned uden at have gjort det godt igjen . . .⁴ Och han slutar brevet med raderna: »Saa hils da det lille Menneske fra mig af og farer ham medfølgende Eske Legetoi fra den fremmede Mand, der idag gik saa sterkt med ham. Og Du, min kjære Julie, du som — ja, det er vistnok til Straf, fordi Du idag gik saa hurtigt — Du som nu har været nedsaget til at gaae desto lang-sommere idet Du langsomt har maattet stage Dig frem i min uleselige Skrift, Du mod-tage til Slutning en Forsikring om den Hengivenhed, med hvilken jeg forbliver Din Dig ganske hengivne

Cousin S. K.⁵¹ S. Kierkegaard, Enten-Eller (1909 års uppl.), I, s. 4.² Medd. av framl. dr Alfred Thomsen (jfr ovan s. 104, not 2) 1913 till förf. under besök hos godsäg. Kr. Kierkegaard på Averby.³ I korthet har släkten varit intagen i Svenska släktkalendern, utg. av G. Elgenstierna. Arg. 1915—16 och 1919.

vara ovanligt framstående.¹ — G. 1844 i Vadstena m. JOHANNA (JEANNA) CATHIRINA BECKMAN, f. 1814 på Munkfors i Ransäters sn (Värml.), † 1900 $\frac{1}{1}$ i Stockholm, dotter av brukspatron Christian Beckman² och Anna Margaretha Björnberg (i hennes 1:a gifte).³

Barn:

KRISTIAN NICKLAS, f. 1845, godsägare, † 1930, se tab. 2.

EMMA GUSTAFVA KATARINA, f. 1849 $\frac{12}{3}$, † ogift 1929 $\frac{16}{1}$ i Stockholm, begr. i Kierkegaardska gravkoret å Lillkyrka kyrkogård.

Tab. 2.

KRISTIAN NICKLAS (son av Niels Christian Kierkegaard, se tab. 1), f. 1845 $\frac{26}{3}$ å Svartviks varv i Njurunda sn (Västernorr. l.), † 1930 $\frac{29}{3}$ i Saltsjöbaden, begr. i Kierkegaardska gravkoret å Lillkyrka kyrkogård. Arrenderade 1868—1914 Averby (under friherrliga Hamiltonska sidekomisset Boo) i Bo sn (Örebro l.); inköpte 1898 Ekebergs säteri i Lillkyrka sn, vilken egendom 1904 övertogs av hans son Nils (se tab. 3); inköpte 1911 Eriksund i S:t Pers sn (Sthlms l.), ditflyttade från Averby 1914, sålde Eriksund sept. 1918 och bodde sedan i Saltsjöbaden. I början av 1900-talet var han en av mellersta Sveriges största mejeriägare.⁴ Han var även framstående jordbruks- och mångårig led. av Örebro läns hushållningssällskaps förvaltnings-utskott. Led. av styrelsen för Örebrö enskilda bank 1909—17, led. av direktionen för Skandinaviska Kreditaktiebolagets kontor i Örebro 1918. RVO 1907, RNO 1920, Örebro läns hushållnings- sällskaps guldmedalj 1914. — G. 1870 $\frac{9}{8}$ i Göteborg m. MARIA CHARLOTTA LJUNGMAN, f. 1850 $\frac{2}{7}$, å Sundsby i Valla sn (Bohusl.), dotter av godsägaren Carl Ljungman (1817—1851)⁵ och Christine Andersson (1820—1893); bor i Örebro.

Barn:

ANNAL MARIA, f. 1873 $\frac{6}{9}$ på Averby i Bo sn (Örebro l.), g. 1900 $\frac{12}{10}$ på Averby m. kaptenen vid Kalmar regt:e, RSO, GUSTAF OSCAR EUGEN REUTERSWÄRD (adl. att. nr 1210), i hans 2:a gifte,¹ Nekrolog över K., trol. ur Göteborgs Handels- och Sjöfarts-Tidning.² Son av grosshandlaren i Göteborg Hans Jacob Beckman i hans 1:a gifte med Christina Eleonora Ahman. Om släkten Beckman se nedan avd. III, s. 109 f.³ Dotter av den bekante göteborgske storköpmannen, direktören i Ostindiska kompaniet, kommerserådet Niklas Björnberg (1758—1829) och Anna Maria Jönsson.⁴ Om Nkl. s. Björnberg se art. av E. Naumann i Svenskt Biogr. Lex., bd 4, 1924, s. 644 ff.⁵ Nekrolog över Kr. Kierkegaard i Nrikes Allhanda $\frac{3}{2}$ 1930. För biografin har anlitats även H. Sjöstedt, Sveriges bankmatrikel 1927, personliga medd. av numera framhildne godsäg. Kr. Kierkegaard samt av godsäg. Nils Kierkegaard.⁶ Carl Ljungman ägde Anfasterö i Ljungs sn (Bohusl.).

f. 1856 $\frac{3}{5}$ på Holmehult i Fröderyds sn (Jönk. l.), † 1904 $\frac{13}{6}$ i Vadstena; 2) 1911 $\frac{21}{3}$ i Stockholm m. lantbrukaren PHILIP OTTO ARCHIMBOLD SKJÖLDEBRAND (adl. ätt. nr 1991), f. 1876 $\frac{11}{1}$ på Nor i Bro sn (Sthlms l.), † 1930 $\frac{5}{3}$ på Iboholm i Bo sn (Örebro l.).¹

N I L S, f. 1875, godsägare, se tab. 3.

Tab. 3.

N I L S (son av godsägaren Kristian Nicklas Kierkegaard, se tab. 2), f. 1875 $\frac{1}{6}$ på Averby. Stud. i Örebro h. a. läroverk 1886–94, mogenhetsex. där 1894; elev vid Gamby (Bo sn) 1894, vid Averby 1894–95; extra elev vid Ultuna lantbruksinstitut 1895–96; arrenderade Ekebergs säteri i Lillkyrka sn 1898–1904, äger och bebor samma egendom sedan 1904; andre lärare vid Örebro läns lantbrukskola 1898–1903; ordf. i Lillkyrka sns kommunalstämma sedan 1908, i Örebro läns jordbrukskommission 1928; led. av Örebro läns nötboskapspremieringsnämnd sed. 1913, dess vice ordf. 1930; suppl. i Örebro läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott sed. 1925; ordf. i Glanshammars lds vägstyrelse 1930; led. av styrelsen för Fellingsbro folkhögskola; inneh. Örebro läns skytteförbunds förtjänstmedalj i silver (1924), fören's för olymp. kortdistansskjutning förtjänstmedalj i guld (1928), Örebro läns Brandstodsbolags förtjänstmedalj i guld (1931) och Örebro läns hushållningssällskaps gulmedalj (1933). — G. 1) 1904 $\frac{9}{2}$ i Örebro m. K A R I N ANDERSSON, f. 1882 $\frac{4}{6}$ i Örebro, † 1914 $\frac{15}{4}$ där och begr. i Kierkegaardska gravkoret å Lillkyrka kyrkogård, dotter av grosshandlaren Lars Erik Andersson och Louise Larsson; 2) 1916 $\frac{23}{9}$ i Nässjö m. I N G E G E R D SWENSSON, f. 1892 $\frac{24}{12}$ i Nässjö, dotter av hotellägaren Fredrik Swensson och Anna Regnstrand.

Barn:

I. JEANNA LOUISE M A R I K A, f. 1905 $\frac{31}{5}$ på Ekeberg, g. 1926 $\frac{19}{6}$ där m. kaptenen vid Norrlands artilleriregemente RUDOLF H E N R I K WILHELM CRONEBORG (adl. ätt. nr 494), f. 1897 $\frac{9}{8}$ vid Malmberget i Gellivare sn (Norrb. l.); bo i Boden.²

II. K A R I N EBBA CHRISTINA MARGARETA, f. 1906 $\frac{27}{12}$ på Ekeberg, g. 1928 $\frac{6}{10}$ där m. löjtnanten vid Hallands regt greve A X E L GUSTAF FREDRIK AXELSSON KALLING (grevl. ätt. nr 91), f. 1897 $\frac{26}{1}$ i Avesta; bo i Halmstad.³

¹ Son, se adelns ättartavlor (Skjöldebrand).

² För biografin har använts Matrikel över styrelsemedlemmar, lärare och elever vid Ultuna lantbruksinstitut 1849–1909 (Upps. 1909), kalendern Vem är det? 1933 samt benägna medd. av godsag. Nils Kierkegaard.

³ Barn, se Adelskalendern.

I. L A R S K R I S T I A N, f. tvill. 1914 $\frac{23}{3}$ i Örebro; lantbrukselev.

II. N I L S G U S T A F, f. tvill. 1914 $\frac{23}{3}$ i Örebro; genomgått Örebro handelsgymnasium; studier i England för utbildning till köpmän.

III. S Ö R E N C H R I S T E R D O U G L A S, f. 1918 $\frac{17}{7}$, på Ekeberg.

IV. B I R G I T A N N E - M A R I E, f. 1920 $\frac{26}{3}$ på Ekeberg.

V. A N D E R S M O R T E N, f. 1922 $\frac{16}{7}$, på Ekeberg.

VI. N I L S C H R I S T I A N H A N S, f. 1925 $\frac{30}{4}$ i Örebro.

VII. C A R L P E D E R J Ö R G E N H I L D E B R A N D, f. 1928 $\frac{15}{6}$ i Örebro.

IV.

Översikt av Hans Jacob Beckmans (1735–1805) från Göteborg släkt.

Den släkt Beckman från Göteborg, till vilken skeppsbyggmästaren N. Chr. Kierkegaards hustru hörde och från vilken således den svenska släktgrenen Kierkegaard härstammar, synes ej förut vara behandlad i den tryckta genealogiska litteraturen. Då den emellertid har att uppvisa en rad intressanta släktförbindelser, meddelas här en kortfattad översikt av den¹ och dess ättlingar.¹ På manssidan utdog denna släkt Beckman med Olof B:s (se nedan II: 3) son, advokaten Olof Alfred Beckman (1815–1893).

I. H A N S J A C O B B E C K M A N (1735–1805), grosshandlare i Göteborg.

G. 1) 1764 m. CHRISTINA ELEONORA ÅHMAN (1746–1795);
2) m. ANNA CHRISTINA PETERSON (1757–1828).

H. J. Beckman, som i andra gifte hade en dotter (Anna Christina Beckman, 1797–1849, g. m. Christian Wilhelm Damm), hade i första gifte nio barn, av vilka märkas följande:

II: 1. CATHARINA ELISABETH (ELISE) BECKMAN (1766–1840), g. 1784 m. grosshandlaren i Göteborg, brukspatron C A R L B A G G E (1754–1818, se Örnbergs Svensk Slägtkalender, 3 (1887), s. 26).

Deras sondotter var Hedda Catharina Bagge, g. m. Axel Ferdinand Bildt (se vidare Elgenstiernas ättartavlor, adl. ätt. Bildt). Carl Bagges och Elise Beckmans fyra döttrar blevo gifta

¹ Efter en godsägaren Nils Kierkegaard tillhörig och av honom benäget meddelad i skriven släktöversikt, som följs utom i den man den kunnat korrigeras med tillhjälp av tryckt litteratur (bl. a. Örnbergs Svensk Slägtkalender, Elgenstiernas ättartavlor och Svenska Släktkalendern samit Joh. Ax. Almqvist, Kommerskollegium).

Heinrich (härifrån ättlingar inom el. ingifta i släkterna Ewert, Bagge, Daug, Sahlberg och Landberg), Willerding (härifrån grenar Willerding, Helling, Dickson, m. fl.), Dickson (härifrån hela yngre grenen Dickson — inclusive frih. åtten — och dess ättlingar, se olika årg. av Svenska Släktkalendern, utg. av G. Elgenstierna, samt ättartavlorna och adelskalendern) och Lilliehöök (härifrån bl. a. ättlingar Lilliehöök, Wahlfisk, Leijonancker och Alstermark).

- II: 2. SOPHIE JACOBINA BECKMAN (1771—1844), g. 1) 1794 m. generalkonsuln LAWRENCE TARRAS (1760—1814) från England, 2) 1815 (barnlöst) m. överstekammarherren och landshövdingen friherre CARL DIDRIC HAMILTON AF HAGEBY (1766—1848), i hans 2:a gifte, till Boo sideikommis (Örebro l.).

Sophie J. Beckman hade i första giftet (Tarras) en son, generalkonsuln John Tarras, 1795—1845, död ogift) och fyra döttrar: a) Christine Eleonore Tarras (1796—1863), g. 1815 m. kamrer Axel Adolf Smedberg (1784—1870; ättlingar Smedberg och Beckman). — b) Augusta Sophia Tarras (1802—1870), g. 1838 m. kammarherren Arvid Virgin, se adelns ättartavlor; (hennes dotter Sophie Virgin g. m. vice häradshövdingen Johan Peter Anders Casper Wahlberg; från deras son, översten Bo Arvid Tarras-Wahlberg, härstammar släkten Tarras - Wahlberg). — c) Laura Tarras (1805—1860), g. 1826 m. överstelöjtnanten friherre Carl Silfverschiöld (se adelns ättartavlor; ättlingar von Möller och Funck). — d) Emma Tarras (1808—1860), g. 1826 m. överstelöjtnanten Carl Georg Sjöcrona (se adelns ättartavlor; härifrån bl. a. ättlingar Sjöcrona, Wästfelt, Gyllenstierna, Cedercrantz och Odelberg).

- II: 3. OLOF BECKMAN (1772—1840), konsul, g. 1) m. SOPHIA HJORTH (1784—1812), 2) m. SOPHIE JÖNSSON.

O. B. hade i 1:a gifte bl. a. dottern Hanna Sophia B. (1808—1844), g. m. borgmästaren Carl Örtén bl a d; en Olof Beckmans son i 2:a gifte advokaten Olof Alfred Beckman (1815—1893), slöt släkten på manssidan.

- II: 4. GUSTAVA CHARLOTTA BECKMAN (f. 1774), g. 1797 m. svenska handelsagenten i Stettin JOHAN FREDRIK AUGUST SANNE († 1820).

- II: 5. ANNA CHRISTINA BECKMAN (1778—1840), g. 1815 m. grosshandlaren DAVID CARNEGIE SR (1772—1837); om honom se Sv. Biogr. Lex., bd 7, 1927, s. 604.

Deras dotter Susen Carnegie (1818—1859) blev 1844 g. m. sin kusin, grosshandlaren David Carnegie jr (1813—1890); de hade tre barn. Om honom samt A.-bol. D. Carnegie & Co. i Göteborg se bl. a.: Sv. Biogr. Lex., bd 7 (1927), s. 604 f.; H. Rosman, Bjärka-Säby och dess ägare, III (1927), med portr.

av D. C. (som äldre) s. 214; samt E. Sylwan o. G. Olsson i Den svenska betsockerindustrien, I (1932), med planschportr. av D. C. (som yngre) vid s. 68.

- II: 6. CHRISTIAN BECKMAN (1779—1837), brukspatron på Munkfors (Värml.), som hade tillhört hans svärfader; g. 1807 m. ANNA MARGARETHA BJÖRNBERG (1787—1842; om hennes föräldrar se ovan s. 107, not 3), i hennes 1:a gifte, skilda åt (hon omg. 1821 m. majoren Nils Julius Cronacker, se adelns ättartaylor).

Chr. Beckman och Anna Marg. Björnberg hade tre söner (*Christian Beckman*, f. 1813, sjökapten, † ogift 1840; *Niklas Beckman*, f. 1816, sjökapten, † 1856 i Peru, g. m. Eleonore Smedberg, vars moder var Christine Eleonore Tarras, se ovan under II: 2 — deras gren Beckman är utdöd; *Julius Beckman*, f. 1820 † ogift 1844) samt sex döttrar, varav bl. a. två (*Carolina Mathilda B.*, f. 1811, g. 1835, † 1837, och *Anna Christina Gustava B.*, f. 1807, g. 1842, † 1886) g. m. hovkamr. Christoffer Lundberg (1804—1879) i hans resp. 1:a och 2:a gifte, en (*Emma Malvina B.*, f. 1809, † 1880) g. 1833 m. borgmästaren i Vadstena Johan Gustaf Sandahl (1802—1843) samt en, *Johanna (Jeanna) Cathrina B.*, gift Kierkegaard, se ovan s. 106 f., tab. 1.